

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri Neşriyatından

SAYI: VII

MUHACİRLERE
İlâhî borcumuz

Yazan :

ÖMER FEVZİ MARDİN

YAYAN:

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayım Kurumu

Acun Basımevi
İSTANBUL
1950

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri Neşriyatından

SAYI: VII

MUHACİRLERE
İlâhî borcumuz

Yazan :

ÖMER FEVZİ MARDİN

YAYAN :

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri
Basım ve Yayımlı Kurumu

Acun Basımevi
İSTANBUL
1950

MUHÂCİRLERE

İlâhî borcumuz

Azîz yurtdaş ;

Bu günlerde Bulgaristandan yurdumuza büyük bir muhacir akını başladığını işitmişindir.

Bunlar :

Aramıza girecek, bizimle hayat arkadaşlığı yapacaklardır. Yurdumuzun her noktasında; onun faydası, kalkınması ve korunması için bizimle iş birliği edeceklerdir. Bunlar; fikir ve yürek birliği ile el ele, yan yana çalışacaklar, yurdu bizimle omuzlarında taşıyacaklardır. Bunlar ezeli kardeşlerimiz, ebedî ortaklarımızdır. Bunlar Dindaşlarımız, ırkdaşlarımızdır.

Bunlar :

Evini, tarlasını bahçesini, eliyle dikip yetiştirdiği

ağaçlarını terk edip gelen, kardeşliğimize güvenip gelen Müslüman ve Türk kalmak için her şeyini fedaya mecbur olan, acıklı, ziyan görmüş canlardır.

Bunlar :

Yaralı, yorgun üzgün, yoksul yolcular, Allah yolunda muhacereti göze almış göçmenlerdir.

Bunlar :

Her birimizin yanı başına aziz Tanrı misafiri olarak konacak aziz vücûtlardır.

Onlar Allah önünde sadakat ve fazilet imtihanı vermek üzere yola çıkmışlar ve imtihan sırasını şimdi bize devretmişlerdir. Bu ana baba günlerinde hepimiz Allahın gözü önündeyiz. Her hareketimizle, her alâka derecemizle gözden geçmekteyiz, imtihan geçirmekteyiz. Ne mutlu; (Ben de varım !) diyen, Allaha hizmet arz eden sadıklara.

İLÂHÎ VAZİFEMİZ

Vazifemiz:

Bunları gurbetten evimize dönecek bir öz kardeş gibi özlemek, gözlemektir. Yollarına çıkıp karşılamak hasretle, hürmetle boyunlarına sarılmak, sevgi ile yüreğimize bastırmaktır.

Bunların yaralarını ilâçlamak, sarmak acılarını dindirmektir. Yüreklarını teselli ve ümitle ve Allaha şükran ve minnetle doldurmaktır.

Bunları barındırmaktır, onlara yaşama imkânlarını te'min etmektir. Onları rahatlandırmak yorgunluklarını

acılarını unutturmaktır. Onlara gariplik hissettirmektedir.

Allah istiyor ki :

Muhtaç oldukları varlıkları; onlardan esirgemiyelem, elimizde olan her iyiliği; onlara yapalım, her yardımı Allaha eder gibi edelim. Müslüman ve Türk olduğumuzu; mertliğimizle, cömertliğimizle, misafirperverliğimizle, garibe merhametimizle, mazluma alâka gayretimizle gösterelim. Muhaciri; Peygamber efendimizin zamanında olduğu gibi kendimize tercih edelim, üstün tutalım.

İşle bu esasadaki âyeti kerîmelerden biri:

(59 - Haşır - 9): «[Yerliler] kendilerine hicret edenleri severler. Ve onlara verilenden [yani hükümetçe onlara verilen topraktan, çift çubuk, ev, bahçeden ve her nevî geçim vasıtası olacak yardımdan] kalplerinde kıskançlık, kızgınlık ve tama' gibi bir şey bulmazlar. Eğer kendileri muhtac olsalar bile onları kendileri üzerine takdim ederler [yani kendilerine onları tercih ederler, Menfaatde öne ve ileriye alırlar.] Ve nefsin nekesliğini men ederler. [Yani cömertliğe manî' kötü duygularını içlerinden atarlar.] Onlar [bunu yapanlar] felaha erenlerdir. [Yani Allahın rızasına ve her türlü mükâfatına ve netice itibariyle saadet ve selâmete erenlerdir.]»

Aziz yurtdaş, köylü kardeş

Düşünelim ki; onlara göstereceğin tatlı yüzün, bir tatlı sözün Allah indinde büyük bir kıymeti vardır. Bu; Allahın cömertliği bakımından sana cenneti bile bir anda kazandırır ve ecdadının ruhunu şad edecek , gelecek torunlarının yüzünü güldürecek bir mahiyet alır. İşte Kur'ân-ı kerîmdeki hüceti :

(14 - İbrâhîm - 24) : «Bir iyi söz aslı ve kökü yerde sabit ve dalları göğe çıkmış iyi bir ağaç gibidir.

(25) Rabbının izni ile dâimî olarak meyve verir.»

Diğeri:

(2 - Bakara - 195) : «Ve iyilik ediniz zira Allah iyilik edenleri sever.»

Diğeri:

(10 - Yûnüs - 26) : «İyilik edenlere bir iyilik ve ziyadesi vardır. Onların yüzlerini zillet tozu kaplamaz. İşte onlar cennet ehli olup orada ebedî kalırlar.»

Diğeri :

(2 - Bakara - 245) : «Şunlar ki Allaha karz-ı-hasen [yani iyiliği borç verirler] onlara bir çok katları ziyade edilerek iade olunur. Alan da veren de Allahtır. »

Muhacirlerin yardım istihkakı

Muhacirlere yardım keyfiyeti ; esas mükellefiyetler içinde yer alır. Her ictimâî yardım emri şumulünde onlar istihkak ve hisse edinir. Meselâ zekât emrinde; zekâttan (gariblere yolculara, yoksullara) hisse olduğu yazılıdır. İşte muhacirler bu zümre içinde yer aldıkları gibi yardım hakkındaki emirlerde meselâ şu emirde de yer alırlar :

(4 - Nisâ - 35(36)) : «Allah-ü taalâya kulluk edin. Ve ona hiç bir şeyi şerik [ortak] koşmayın. Babanıza ve ananıza iyilik edin. Akrabanıza ve yetimlere ve muhtaçlara ve yakın ve uzak komşulara ve arkadaş, dost ve şerik gibilere ve yolculara ve misafirlere [iyilik edin]»

MUHACİRLER BİZDENDİR

(8 - Enfâl - 76(75)) : «Şunlar ki sonradan iman ettiler ve hicret eylediler ve sizinle beraber cihada gittiler. [Allah yolunda müşterek hakları korumak için iş birliği ettiler] onlar sizdendir. »

Diğeri :

(8 - Enfâl - 73(72)) : «Eğer onlar Din yolunda [hür ve meşrû' haklara sahip olmak için] sizden yardım isterlerse [onlara yardım etmek icabeder.]

Zekât hakkındaki emirden muhacirleri alâkalandıran kısım :

(9 - Tövbe - 61(60)) : « (Sadaka [yani zekât] hiç bir taraftan geliri olmıyan fakirlere, kazancı geçindirmiyen zavallılara.)

diye zekâtın kimlere verileceği böylece sayılmağa başlandıktan ve diğerleri hakkında da devam ettikten sonra muhacirleri alâkadar eden şu esasla bitirilmektedir.

(Vatanlarından ayrılmış garibleredir. Allah böyle farz etmiştir) buyurmaktadır.

İSLÂMDA CEMİYYET

İslâmda cemiyet iki alâka temeline dayanır.

1) Tesanüd ve teavün [yani müslümanların birbirine güvenmesi, dayanması, ve birbirine yardımı.]

2) Velâyet ve takvâ ve fazilet

[Yani her müslümanın diğer müslümana (velilik) yani analık, babalık, kardeşlik mükellefiyeti ve bu mükellefiyetle birbirini iyiliğe götürmesi, fenalıklardan men etmesi ve birbirine fazilette örnek olması ve fedakârlıkta yarış etmesi]

1 — Tesanüt ve teavün

Dayanışma; bir ucu düşmana karşı hudutda diğer ucu memleket içinde her işe şamil bir koruma, yardım ve kurtarma işidir ki, hayvanına yük yükliyecek yurtdaşın yükünü kaldırmada ona yardımdan başlar, tarladaki bütün ekim safhalarındaki ihtiyaçları içine alır.

Yoksulun yiyecek, giyecek, yakacak, içecek ihtiyaçlarına kadar uzanır ve yetiştir.

Netekim Cenâb-ı Hak Peygamber efendimize şöyle buyuruyor: « [Farz olan zekâttan ma'da] daha ne kadar yardımda bulunalım diye sorarlarsa de ki kendilerinin ihtiyaçlarından fazlasını teşkil eden her şeyle yardım etsinler. »

Ayeti kerîme aslının tercemesi şöyledir :

(2 - Bakara - 219) : ««Ve senden ne gibi şeyleri infak edeceklerini sorarlar. Kendilerine kifayet eden miktardan fazlasını söyle.»

2 — Velâyet, takvâ ve fazilet

Bu esaslara ait emirlerin başlıcası işte :

(9 - Tövbe - 72(71)) : « Erkek ve kadın mü'minler birbirinin dostu ve velîsidir. İyiliği emrederler ve fenalıklardan men ederler.»

Diğeri :

(49 - Höcerat - 10) . «Muhakkak mü'minler kardeşirler. Kardeşlerinizin arasını islâh ediniz. Ve Allahtan sakınınız. Tâ ki rahmete nâil olasınız.»

Diğeri :

(5 - Mâide - 3(2)) : ««Hayır ve hasenat ve takvâ üzerine birbirinize yardım ediniz

zulüm ve günah üzerine yekdiğere yardımçı olmayınız. »

Diğeri :

(17(98)-Esrâ(Beyyine)-72(7)) : «İman edip iyilik işliyenler mevcudların en hayırlılarıdır.»

Diğeri :

(35 - Fatır - 11(10)) : «İyi söz ona [Allaha] yükselir varır. Ve iyilik işleri onu [işliyen] yaradanın huzuruna yükseltip götürür. »

HER ŞEY ALLAH RIZASI İÇİN

Her yardımı, her iyiliği, her kurtarıcılığı; Allah için ve Allah rızası için yapmak esastır.

(Allah için) yapmak demek; Allahın emrettiklerine uymak demektir. (Allah rızası için) yapmak demek; Allahın emrettiklerinden de fazlasını Allah rıza ve hoşnutluğu için yapmak demektir.

Netekim Cenâb-ı hak bu rıza esasında insanlar için de canını feda edercesine ileri atılanlar olduğunu hatırlatmaktadır. İşte âyeti kerîmenin Türkçesi:

(2 - Bakara - 207) : « Ve yine insanlardan Allahın rızasını isteyerek nefsinin fedâ eden de vardır. »

Ve diğeri rıza esasına müteallik bazı âyeti kerîmeler

(30 - Rûm - 38): «Akrabaya, muhtacılara, fıkara ve yolculara [gariblere]

hakkını ver [yani onların senden bir şey beklemek haklarıdır. Ve senin de onlara yardım etmecliğın borcudur.] Bu [yardım] Allahın rızasını murad edenler için hayırlıdır. Ve onlardır ki felâha [selâmete] ererler.

Diğeri :

(9 - Tövbe - 73(72)) : « [Allah] Adin cennetlerinde güzel meskenler vaad etti. [fakat] Allah tarafından rızaya mazhar olmak daha büyüktür. Bu; azîm fevz ve felâhtır. [Büyük kurtuluş, selâmet ve sadete eriştir.]

Diğeri :

(92 - Leyl - 19 : 21) : «Onun [Allah yolunda malını sarf edenin] mükâfat maksadı [kimseden bir karşılık beklediği] yoktur. Ancak âlî olan Rabbın rızasını kasdeder. Ve o; yakında maksadının husuliyle hoşnud olur. »

Diğeri :

(22 - Hac - 37) ; Allahın rızasını talep eden iyilik işliyenleri müjdele.»

Bir insan güçlü kuvvetli veya varlıklı her hangi bir insana her hangi bir suretle yardım ettiği zaman; (belki bir gün bu adam da bana karşılığını yapar, iyiliğimi öder)

diye düşünmüş olabilir. Fakat âciz, ma'lûl, hiç bir yerden geliri olmıyan bir ihtiyara yardım ederken bunu düşünemez. Sırf Allah için ve Allah rızası için onu yapar. İşte makbul olan güçlü ve varlıklı hakkında da böyle düşünmektir. Çünkü iyilik, Allahın iradesi ile yapılır. Ahmet bir adama iyilik ettiği zaman mutlaka iyiliği aynı adamdan beklememeli. Allah diler karşılığını o adama ödetir, ister başkasına ödetir. Binaenaleyh umduğu adam karşılığını yapamazsa bilmeli ki Allah ona yaptırmamıştır. O mazurdur, ondan ikrahta ona çekiştirmekte ma'na yoktur. Ona olsa olsa acımak câizdir. Allah onu iyilikte kullanmıyor demek olabilir,

Bir ata sözü vardır : (iyilik yap da ister denize at, balık bilmezse Hâlik bilir.) denir.

ÖRNEK

Netice olarak şunu hatırlıyalım ki; muhacır ve yerli münasebetlerinde İslâm tarihinde mükemmel bir örnek vardır. Mekke'de hür olarak dinleri üzere yaşayamıyanlar Medine'ye hicret ettiler. Çünkü Allah; ikameti hürriyetle kayd ve şart altına alıyor. Dinde: (ne yapayım, hürriyetim yok ama malım mülküm, evim barkım burada ayrılamıyorum) sözü ma'zeret teşkil etmez, hür sahaya hicret; Allahın emri iktizasıdır. Harp dahi hürriyeti müdafaa bakımından meşru' mahiyet almaktadır. İşte Kur'ân-ı kerîmden bir mukaddes müeyyide :

(4 - Nisâ - 98(100)) : «Allah yolunda hicret edenler yer yüzünde gidecek ve barınacak bir çok yerler ve maiyetlerinde refah ve genişlik bulurlar.»

Diğeri :

(4 - Nisâ - 73(75)) : «Size ne oldu ki Allah yolunda harp etmezsiniz. Halbuki erkek, kadın ve çocuklardan birtakım zayıf ve âcizler : (Yâ Rabbî bizi ehli zalim olan bu memleketten çıkar, va bize nezdî ulûhiyyetinden bir velî ve bir yardımcı gönder.) derler. »

Diğeri :

(16 - Nahil - 41) : « Zulme dûçar olduktan sonra Allah için hicret edenleri dünyada iyi bir menzile [yere] iskân ederiz. Ve ahiret ecri daha büyüktür.»

Diğeri :

(2 - Bakara -218) : « Şunlar ki iman ettiler, hicret eylediler, va Allah yolunda cihadda bulundular [çalıştılar uğraştılar] onlar Allah-ü taalâ'nın rahmetini dileyenlerdir. »

Diğeri :

(4 - Nisâ - 95(97)) : « Nefislerine zulmetmiş oldukları halde melâike tarafından ruhları kabzolunanlara melâike: (siz hangi tarafta idiniz) diye sorarlar. Onlar; (biz memlekette zuafâ ve acezeden idik) cevabını verince melekler: (Allahın arzı geniş değilmi idi. Siz dahi onda hicret

edebilirdiniz) derler. Onların ikametgâhları cehennemdir. Cehennem de ne fena bir yerdir.»

İmdi:

Mekke'de malını mülkünü, her şeyini bırakıp yoksul ve muhtac bir halle Medine'ye hicret edenlere Medineliler Allah için ve Allah rızası için hemen şu muamelede bulundular.

1) Aile aile muhacirleri yerliler aralarında paylaştılar. Her yerli kendi hissesine düşen muhacirle kardeşliğini ilân etti. Ve kardeşliğin iktizasını derhal ifaya başladı.

2) Evinde yer gösterdi, tarlasını, bahçesini kardeşçe böldü ayırdı. Çiftçi ise çiftde, tüccar ise ticarete kendisine yardım etti. Tutunmasına, yaşamasına, kalkınmasına elinden geleni esirgemedi. Netice itibarıyla muhacirlerle yerliler arasında varlık farkı kalmadı, yabancılık halide kalmadı, kardeşçe birleşmiş bir tek cemiyet olarak aynı derecede müreffeh, aynı derecede selâmette bir tek cemiyet meydana geldi.

İşte bu esss cümlemize örnek olsun. Allah hepimizi birbirimize ve cümlemizi milletimize ve insanlığın hür camiasına hayırlı ve faideli kılsın âmîn.

KURUMUN

Basılmış ve basılmakta olan
eserleri

<i>Sayı</i> <u>sırası</u>	<i>Fiati</i> _____	
—	10	Kurumun beyanname ve nizamnamesi
1	50	Köylü kardeş I
2	15	Köylü kardeşe II
3	15	Türk ve demokrasi [Köylü kardeşe III]
4	750	Tasnifli, fihristli ve şerhli Kur'ânı kerîmin Türkcesi
5	Vâridât-ı Süleyman şerhi [basılmaktadır 11 forması basılmıştır]
6	75	Köylü kardeşe Din bilgisi [islâmın beş şartı]
7	15	Muhacirlere İlâhî borcumuz
8	Kore harbine iştirakimizin siyasî ve Dinî mecburiyeti [basılmakta]

İlâhiyyat Kültür Te'lifleri Basım ve Yayım
Kurumu neşriyatının tevzi ve perakende
satış yerleri

Toptan tevzi yeri

Yeni postahane arkası — Aşir efendi caddesi —
İmar Hanı 3 üncü kat No. 23 Kurumun idare
merkezi, Telefon 26948

Perakende tevzi yeri

İstanbulda

Aukara Caddesi — No. 62
1 — İbrahim Hilmi Kitabevi

Galatada

2 — Kitap ve gazete bayii: Ali Akbaba Karaköy
meydanı Galiçi Han altı No. 34

Fiati 15 Krş.

A-T.